

Glasiló „Slovenskega čebelarskega društva“

za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: Jan. Jurančič: Čebelarska opravila v poletju. — Fr. L.: Voščeni metuljček (*Galleria cerella*). — Kurbus: Delavka. — J. Jurančič: Shranjevanje satovja. — Fr. Rojina: Čebelarstvo na letošnjem občnem zboru kranjske c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani. Dopisi. — Raznoterosti. — Naznanilo. — Listnica uredništva.

Čebelarska opravila v poletju.

V prvem poletju čebelar sicer nima tako velikih in trajnih opravil, kakor spomladi in proti jeseni, ko na večjih stališčih treba cele tedne neprestano delati, vendar je vsak dan kaj opraviti in pogledati, sicer delo zaostaja ter se ga mnogo nakopiči. Vsak večer po storjenem dnevnem delu pogledamo k čebelnjaku, kako se kaj čebele obnašajo pri žrelu; ako močno šumijo, je bila ta dan dobra paša ter jim je toplo; ako šumijo slabo ali celo nič, je znamenje, da je slaba paša ter bo treba pogledati znotraj, če temu ali onemu živeža manjka. Zvečer lahko zasačimo pajke, ki sedaj pridejo iz svojih skrivališč ter svoje mreže nastavljajo in se ravno pri čebelnih panjih kaj radi naseljujejo ter v teku leta mnogo čebel pokončajo, ako jih sproti ne zatiramo. Je še mnogo drugih čebelnih sovražnikov, ki zlasti v poletju čebelam škodujejo, koje vsak čas, ko pridemo k čebelnjaku, lahko zapazimo, n. pr. ose, sršene, razne ptiče, posebno pa voščene vešče; v vsakem kotu, kamor pogledamo, zlasti pod panjevo brado, čepi ena ali več vešč, ki se skušajo v noči zmuzniti v panj, kar se jim tudi pri slabejih ljudstvih brez težave posreči, ker slabiči ne morejo v noči žrela dovolj varovati. Vsako jutro, predno gremo na svoja dnevna opravila, pogledamo zopet k čebelam; ako pri tem ali onem panju še čebele zjutraj pred žrelom ležijo, treba mu prostor povečati, toraj dati par satov. V krajih, kjer je poletna paša prav

dobra, n. pr. lipova, kostanjeva ali kjer je mnogo travnikov, je ravno poletni čas najugodnejši, da dajemo čebelam umetno satovje izdelovati, ker se poslednje v toplem času lahko devlje v sredino vališča med zalego, kjer ga čebele hitro izdelajo in matica takoj jajčeca vanje leže, spomladi gre pa to počasneje. Za prezimovanje je namreč boljše tako satovje, v katerem je bila že parkrat zalega, kakor celo novo, ker je poslednje bolj hladno. Umetno satovje naj se deva tedaj globoko v vališče med nezadelano zalego, staro satovje se pa pomika vedno bolj proti kraju, ker je stareje mnogo bolj trdno in pripravneje za odjemanje in izmetavanje medu. Sploh se v teku poletja pri raznih opravilih naj gleda na to, da se prestaro satovje iz sredine vališča vedno bolj proti kraju premika, da se sčasom vališče obnovi. Dasi se red v vališču brez vzroka naj nikdar ne spreminja, vendar se sedaj v poletnem času, ko je zunanja toplota z ono v panju po dne skoraj enaka, sme marsikaj spremiti, kar bi bilo spomladi in v jesen čebelam v veliko škodo. Zlasti pri izrojencih, predno začne mlada matica zopet jajčeca leči, ko je v panju celo malo ali nič zalege, se iz sredine vališča vsi stari, skrivljeni, v teku časa spačeni ali taki sati, ki imajo večjo množino trotovih celic, h kraju premestijo, v sredino se pa obesi le lepo, pravilno in še bolj mlado satovje.

Panji, kojim se je mlada matica pri prašenju zgubila in imajo že malo čebel ali so celo trotnični — kar je po leti in pri panjih premakljivega izdelka le znamenje malomarnosti čebelarjeve, ker se ni že o pravem času pogledalo in pomagalo — se združijo z drugimi panji. Če hočemo takega reveža vendarle ohraniti, moramo mu dati oprášeno matico in par satov pokrite zalege. Ako nimamo par prav močnih panjev na stališču, kateri bi lahko za tako pomoč potrebnih par satov zalege brez zgube odstopili, je boljše, da brezmatične drugim pridružimo. Pri takem brezmatičnem panju pa, ki ima še mnogo čebel, pomaga se, seveda, še, če mu damo le matično celico. Pri vsem tem mora se pa ozirati na to, da je še dovolj trotov, da niso namreč morebiti čebele vsled slabe paše v obče že skoraj vse trote pregnale.

V večini slovenskih krajev imamo ajdovo pašo in je za nas to glavna paša; kajti o pomladni paši, ako je še tako dobra, porabijo čebele med večinom za zalego, tako, da bi se le v redkih slučajih in v malokaterem kraju dalo kaj medu odvzeti. Enako je s poletno pašo; lipova paša, ako nam je vreme ne skazi, ravno ljudstva vzdigne in pripravlja za ajdovo pašo. Ako nam pa vreme v lipovem cvetu ni milo, moramo sami pomagati. Šest tednov pred ajdovim cvetom moramo namreč skrbeti, da imajo čebele dovolj medu, da nastavijo mnogo zalege, da imajo panji o glavni paši veliko število delavcev; kajti od jajca do izvaljene čebele traja tri tedne in po tem poteče zopet blizo tri tedne, predno mlada čebela redno na pašo izletava. Skrbimo toraj, ako vreme ni ugodno, da v času 5—6 tednov pred glavno pašo čebelam ne bo manjkalo živeža.

Nadaljna priprava panjev za glavno pašo obstoji v tem, da slabičem pomagamo in jih vzdignemo do potrebne moči. K temu porabimo take panje, ki so sicer za rojenje ali umetno deljenje ostali nekoliko preslabi, so si pa po tem v teku leta tako opomogli, da zdaj napolnijo skoraj ves panj ali

vsaj vališče. Tem vzamemo od časa do časa sat z zadelano zalego ter ga damo slabiču. Čez en teden dobi slabič še en ali dva sata zalege in tedaj je največkrat dovolj. Paziti se pa mora, da močnejemu panju preveč ne odvzamemo, da bi ga oslabil; potem pa, da slabiču preveč zalege ne dajemo, da bi je ne mogel obsedati in ogrevati. Sploh se rabi v ta namen le zadelana, t. j. zabubljena zalega, ki ne potrebuje hrane in glede toplote, oz. hlada ni tako občutljiva. Tudi s čebelami lahko slabim panjem pomagamo; o poldanskih urah, ko so stareje čebele večinoma na paši, vzemimo močnemu panju 4—5 satov in pometimo čebele iz njih slabiču v medišče ter odprimo le majhen prehod v vališče, da se čebele le polagoma združijo. Na ta način se čebele sprijaznijo in tudi matica ni v nevarnosti. Sati, s kojih smo čebele pomeli, dajo se prejšnjemu panju nazaj. Slednjič še lahko pomagamo slabičem s čebelami in z zalego ob enem, ako damo slabiču iz močnega panja par satov s čebelami vred v medišče; ob enem zopet odpremo majhen prehod do vališča, da se čebele počasi sprijaznijo. Čez par dni se predenejo ti sati s čebelami vred v vališče. Paziti je pa pri tem, kakor pri prejšnjem načinu, da ne prenesemo iz močnejega panja tudi matice k slabiču.

V teku poletja, ko imamo v panjih mnogokrat opraviti, se lahko prepričamo v dobrih in slabih lastnostih posameznih matic. Panj, katerega matica leže zalego nepravilno, raztreseno ali meša delavčno zalego s trotovo, se na kak način zaznamva, da se ga potem lahko v jeseni odstrani. Pri tem imamo pa opazovati tudi druge razmere v panju; morebiti je matica dobra, pa je kriv drug vzrok temu nedostatku: morebiti je ljudstvo preslabo ali že dalj časa strada, ali ima slabo, staro, malovredno satovje, ki je bilo spomladi močno plesnjivo, ali so satniki preblizo vkup ali predaleč narazen i. t. d.

V krajih z jesensko pašo, in ako smo določeno število panjev že dosegli, da toraj čebelnega stališča ne nameravamo dalje množiti, čebelarimo tako, da število panjev jeseni zopet znižamo za toliko, kakor smo ga spomladi pomnožili. Pri tej metodi se jeseni vse slabe, nesposobne in triletne matice odstranijo, čebele se pa pridružijo drugim panjem. Pri tem je prav priporočljivo, da take nesposobne matice odstranimo ravno pred ajdovo pašo. Tak panj ima potem vsak dan manj nezadelane zalege, čez devet dni pa le samo zadelano; predno si izredi mlado matico in bi ta začela nastavljati zalego, je v panju že vse polno medu in tudi paša že blizo pri kraju. Tak panj tedaj da o ugodnem vremenu mnogo več medu, ker ga za zalego le prve dni nekoliko porabi. Včasih se še mlada matica opravi ter se lahko porabi, ali kot nadomestna prezimi.

V drugi polovici meseca avgusta začne navadno ajda cvesti; takrat, ako je vreme milo, je zopet vse živo, tako in še bolj kakor spomladi, kajti ravno ajdov med čebele silno razburi, ker ima v sebi mnogo snovi za čebelni strup, za to tudi v ajdovi paši najbolj pikajo. Sedaj ima čebelar skrbeti, da čebelam ne manjka prostora. Dajati jim treba toraj dovolj satovja; o hudi vročini še pa treba skrbeti, da so panji kolikor moč obsenčeni, da zavoljo prevelike vročine in pomanjkanja prostora čebele preveč zunaj ne ležijo. Tudi mlado satovje se večkrat potrga, ako je v panjih prevroče.

V krajih, kjer ni ajde, prevažajo se čebele v ajdovo pašo; zlasti na Kranjskem in Koroškem je to v obče v navadi. Da se doseže stem potovanjem dovoljen vspeh, treba prevažati le močno obljudene panje, kateri so celo ali vsaj večinoma s satovjem in čebelami napolnjeni; satovje naj bode ne premlado, da se tako lahko ne polomi; slednjič naj imajo še taki panji mnogo zalege in 2—3 kg medu, da na novem stališču ne trpijo gladu, ko bi prišlo takoj slabo vreme. Prepeljajo naj se panji pred popolnim začetkom paše, da niso na novem stališču takoj preveč razburjene. Panji se morajo za to preseljevanje dobro pripraviti. Že en teden pred odhodom naj se satovje uredi ter se po tem panji ne odpirajo več, da čebele še vse dobro pritrdijo in prilepijo. Pred odhodom naj se skrajni satniki pribijejo in je skrbeti, da imajo čebele dovolj zraka; zato se okno odstrani ter se pritrdijo samo dveri, koje imajo dovolj velike zračnice ali luknje, z mrežo prekrite. Konečno je še prav dobro, da se dá čebelam v panj mokra goba, da ne trpijo med potjo žeje. Razne sorte panji zahtevajo tudi različne drugačne priprave, koja je pa v krajih, kjer je prevažanje v navadi, vsakemu boljšemu čebelarju dobro znana; začetnik tedaj stori najbolje, da si pripravljanje na potovanje ogleda pri kakem veččaku ali si takega k sebi naprosi, da mu potrebno svetuje in pomaga.

V dobrih letih čebele še ob ajdovi paši zopet rojijo. Čebelar, kateremu je več za med, kakor za večje število panjev, ne bode pustil rojiti, temveč bode dajal dovolj prostora in med odjemal, da čebelam ne bodo prišle zlahka misli na rojenje.

V panjih, kjer je medišče nad vališčem in le z manjšimi prehodi z vališčem zgruzeno, priporočajo nekateri, med praznimi sati dati tudi sat zalege v medišče, kadar se poslednje odpre, da bi se namreč čebele tem rajši v medišče podale. Vendar s tem se tudi matica v medišče privabi. Tudi trotovi sati naj se rabijo v medišču le po tem, ko je paša svoj vrhunec že prestopila, ker tudi matico privabijo. Da se tedaj matici prehod v medišče popolnoma zabrani, tudi brez matične mreže, koje sedaj že noben zveden čebelar več ne rabi, naj se postopa sledeče: medišče odpre se tedaj, ko je že zadi v vališču precej medu, ako že ni bilo zaradi velike množine čebel prej odprto. Potem se denejo najpred vsi sati z medom iz vališča v medišče, v vališče se pa denejo prazni sati; in to se ponavlja tako dolgo, da je medišče polno. Vedno se devajo namreč iz vališča medeni sati, ko so blizo polni v medišče, prazni se pa vedno le v vališče pridevajo. V tem slučaju so namreč v medišču sami z medom napolnjeni sati, v katere matica ne more zalege staviti, v vališču pa predno matica en sat z jajčeci zaleze, že čebele ostale sate z medom napolnijo. Tudi umetno satovje se naj daje izključno le v vališče, ker bi paša prej minila, nego bi čebele v medišču par umetnih satov izdelale: tudi se iz takih mladih satov med težje izmetava. Na tukaj navedeni način se dobi mnogo več medu, ker čebele imajo vedno dovolj dela in prostora v svojem sedežu, kakor če jih silimo ves med prenašati v jim oddaljeno medišče skozi ozke prehode ali celo skozi matično mrežo.

Ako je še paša in je medišče že napolnjeno, odvzamejo se oni sati, ki so celo polni in je že med ob zgornjem delu sata deloma pokrit, ter se nadomestijo zopet z drugimi iz vališča. Izpraznjeni sati se obesijo zopet v vališče. Na ta način se med v medišču le bolj zori, v vališču imajo pa čebele vedno prosto, neprisiljeno delo.

Zdaj smo prišli tedaj do onega zaželjenega trenutka, da bi naj začela izmetalnica plesati. Opozarjam pa še enkrat prav nujno, zlasti začetnike, — kakor sem pisal že tudi v št. 9 l. 1899. „Sl. čeb.“ — naj se nikdo ne prenagli z izmetavanjem medu; kajti s pridelovanjem nezrelega medu škoduje vsak sam sebi, kakor v obče celej čebeloreji, ker se tak med ne vzdrži, vsled česar postanejo ljudje in sploh kupci nezaupni. Le gođen med, ki je vsaj deloma že pokrit, naj se izmetava!

Želim tedaj ob času „čebelarske žetve“ vsem čč. tovarišem—čebelarjem obilno trudapolnega dela, kajti po tem moremo upati, da se nam bodo medeni sodi polnili in zacelile tudi one globoke rane, katere je neusmiljeno pomladno vreme naši mošnji prizadjalo!

V Slovenskih goricah, dne 18. julija 1902.

Jan Jurančič,

Voščeni metuljček (*Galleria cerella*).

(Poroča Fr. L.)

Vrnil sem se s potovanja!

Kakor vsacega drugega čebelarja, tako je tudi mene deloma skrb, deloma tudi radovednost gnala najprej v čebelnjak.

Zgodilo se ni nič posebnega. Vse panjove — razven jednega — najdel sem močno čebelne in v narlepšem redu. A ta pojedinec me ni niti presenetil, niti užalil, ker sem nekaj enacega že pričakoval. Že spomladi sem vedel, da od njega ne smem in ne morem pričakovati kaj posebnega. Bil je slabič, umeščen v kranjski navadni škatlji in dasi je bil lanski drujec, ki se je lansko leto čvrsto razvijal, začel je spomladi vidoma hirati. Bržkone je zgubil meseca majnika matico in nove si ni mogel vzgojiti. Ker panju nisem mogel gornje ali spodnje deske nalahkoma odbiti in škoda se mi je zdelo drugim panjem čebele odjemati in ž njimi ga krepiti in ker je bilo že tako v njem premalo čebel — prepustil sem ga njegovi osodi, kakor mornar čoln, ki je dobil luknjo in ki ni dosti vreden. Ob enem sem se hotel na tem hiravcu učiti.

Po štiritedenski odsotnosti najdel sem panj prazen. Po čebelah, ne živih ne mrtvih, kakor tudi po zalegi, ne duha ne sluha! Pogledal sem vanj. Zadnje satovje lepo rumeno in po kaki nesnagi nobenega sledu.

Vzel sem ga torej iz čebelnjaka in ker sem slutil, kakšni gostje v njem stanujejo, odnesel sem ga v skrbno zaprto sobo in položil na mizo.

Potem vzamem močno dleto in sekuro in se z vso čebelarsko gorečnostjo lotim dela. Samo ob sebi umevno, da se nisem pri tem oblizoval v nadi, da dobi trčalnica kaj dela in moj jezik sladkega medu! Žebliji so se morali kmalu ukloniti moji moči in sili in panjev strop z vsem satovjem je ležal pred menoj.

Kaj lep prizor! Vendar ne nepričakovan. Na sredi vse satovje preprejeno s pajčevinami, posutimi s smodniku podobnim prahom. (Metuljkovi odpadki.) Srednje, starejše satovje popolnoma razjedeno in ko sem ga privzdignil — hiteli so z narvečjo urnostjo voščeni metuljčki pred svetlobo v vse panjove kote. Pa koliko jih je bilo!

Na deski sami naštel sem nič manj kot 64 zapredkov (hub) in v ostankih razjedenega starejšega satovja brez števila ličink.

Umevno, da so vsi ti naši dobrotniki nemudoma potovali v ogenj.

Ko sem vse to opravil in premišljeval osodo tega panja-revčka, vedel sem takoj, zakaj da je na Kranjskem toliko zapuščenih čebelnjakov. Pri zadnjem ljudskem štetju l. 1900 je dokazano, da smo v minulem desetletju nazadovali za celih 7.596 panjev, nasproti l. 1890, katerega je bilo na Kranjskem še 49.295 panjev in l. 1900, le 41.699. V čebelarških tujih časopisih se navaja vzrok tega nazadovanja slaba letina, a skoro bi jaz rekel, k čemer mi marsikateri čebelar pritrđi, da je tega tudi kriva nevednost in brezbržnost čebelarjev kmetov, ki pogostoma puščajo prazne panjove s čebelnim delom ležati v ulnjaku, da se v njih metuljčki redijo in drugim panjem škodo delajo, ali jih pogostoma tudi uničijo. Zraven tega je pa bržkone tudi tega kriva kranjska škatlja, katere ni mogoče pregledati, kakor tudi ne dobro osnažiti.

Koliko presenečenja ob času „trganja“ teh panjev v jeseni! Kako pač čudno gleda čebelar-škatljar, ki se za čebele brigal ni, kadar odpre take škatlje in vidi v njej gnjusobo razdjanja!

Lanskega poletja videl sem zvečer pri nekem takem „poklicanem in izvoljenem“ čebelarju vse polne metuljkov okrog čebelnjaka letati. Koliko teh voščeni metuljkov vtihotapi se tudi sicer v dobre panjove in koliko preglavico delajo potem skrbnim čebelarjem. Bog nas obvaruj teh neljubih gostov, kakor tudi zanikernih čebelarjev, ki v svoji nevednosti in tudi brezbržnosti drugim odgojujejo to grdo zašego!

Ker voščeni metuljček spada med najhujše sovražnike nas čebelarjev in naših rejenk, zato sem se namenil, kolikor mogoče kratko, pa vendar zadosti temeljito o tem škodljivcu nekaj vrstic zapisati neveščim čebelarjem v pouk.

Upam, da bodo te vrstice dobrohotno sprejete.

* * *

Voščeni metuljček bil je znan brez dvombe čebelarjem vseh časov. Že glasoviti mojstri Aristotel, 300 let pred Kristusom živeč, pravi v neki svoji knjigi, da naj se omenjenega metuljčka varujemo, ker čebelarjem veliko škodo dela.

Pred nekaj desetletji še ni bil vsem čebelarjem znan, a dandanes je že povsod udomačen. Na Švedskem o njem še v pretečenem stoletju niso mnogo vedeli, a sedaj že tudi vedo za tega voščeni razjedalca. V mirnem, četudi mrzlem podnebu, se prej vdomači, kakor v veternem, pa toplem. Zato tudi gorski in hribovski čebelarji imajo ž njim manj opravila, kakor dolinci. Voščeni metuljček spada v kategorijo metuljev, ki se delijo na metulje podnevne (Diurnae), večerne (Crepuscalurie), ponočne (Nocturnae) in pa drobne (Microlepidopterae).

Te poslednje delimo pa zopet na štiri vrste: Zavijalce (Pyralidae), obaleče (Tortricidae), molje (Tineadae) in pernatce (Pterophoridae). Slavni naravoslovec Linné imenuje voščenega metuljčka *Tinea mellonella* ali *cerella*, etnomolog dr. Taschenberg ga pa prišteva med zavijalce in zato ga imenuje *Galleria cerella*. Ker so se pa tega mnenja in imena povsod poprijeli, zato tudi mi s tem imenom imenujmo.

Voščene metuljčke, kateri nadlegujejo čebele, moramo pa zopet deliti na tri vrste:

Galleria alvearia, ki je, dasi popolnoma podobna, pa ne manj čebelam škodljiva, vendar manjša, kakor *Galleria cerella*. Nosi perotničke skoro vodoravno privzdignjene — pri počivanju je pa podobna poveznjenemu čolničku. Drugi voščeni metuljček, zvan *Aphonia collonella*, se le malokedaj vtihotapi v naše panjove — raji se loti divjih čebel, ki gnezdiijo v zemlji in pa čmrlja. Ima glavo in ves trup belkaste barve, sprednje perotničke plave, na površju pa nekoliko zelenkaste. *Galleria cerella* — ta najhujši izmed vseh — je veliko večji od *Gallerie alvearije*.

Galleria cerella, katero imenujmo „voščeni metuljček“, ima sprednje perotnice na površju pepelaste, spodaj pa kožnato rumene, z rdečerjavimi pikicami. Zadnje perotničke so pri samcu sive barve, pri samici pa belkaste. Posebno je to, da je samica veliko večja od samca in da ima veliko debelejši trup.

(Dalje prihodnjič.)

♦ — ♦ — ♦

D e l a v k a.

Spisal Kurbus.

»Brez truda ni kruha«.

Če se o čebeli govori, misli se vedno ona, ki leta po travnikih in njivah, ki delavno izletava in priletava, ki ima želo ter lahko precej občutljivo piči. Ta je prinašalka hrane, je jedro in moč celega ljudstva. Kakor je matica življenje, tako so delavke dokaz tega krepkega ali slabotnega življenja. One so hčere matere matice, so ženskega spola, a za mladi naraščaj ne storé družega, nego da ga krmijo, negujejo in oskrbujejo — dojijo. Ker leži vse delo na njihovih ramah, izrabijo se kmalu; zategadelj priganjajo matico k legi jajec, da se delavske moči nadomestujejo. Ker je čilost vsega ljudstva odvisna od množine delavk, leže matica večinoma delavska — oplemenjena jajčeca.

Slavni dr. Dzierzon je s pomočjo italijanskih matic dokazal, da so jajca za delavke oplojena (čebelarji rečemo oprášena). Matično jajce je isto, kakor delavkino, samo večja toplota, večja zibelka in tečnejša hrana dozore matico. Spolovila samice-delavke so pa le polovičarska. Iz neoprašanih jajec izvalé se troti in take lahko leže tudi delavka. Čudno je pa to, da lahko matica določi pleme svojega zaroda. Učenjaki sicer to zmožnost pripisujejo tudi drugim žuželkam.

Razvoj čebele sem vže v 2. številu letošnjega „Čebelarja“ popisal ter mislim, da mi ni treba istega tukaj ponavljati.

Vsak čebelar rad gleda, kako se izgrizaje spravlja mlada čebelica iz celice na svet. Ko izleze, kako se čedi in trebi ter poskuša svoje nožice preko sata! Tipično sivkasta je. Njeno telo pokrivajo sivkasti laski. Starejša delavka jih nima; pri tej so se iztrgali in odirnoli pri različnih opravkih.

„Mladost je norost“ velja menda tudi pri čebelah, kajti mlada čebela sme še-le čez kacic 12 dni na zunanje delo.

Takrat pa nosi le cvetni prah. Njene krtačice na nogah so krepke in s temi si prahu na cvetih nakrtači ter ga nese kot obnožno domu. Ta moka, imenovati jo smemo „čebelni kruhek“, se zmeša z medom in vodo ter je hrana zalege in ljudstva. V približno 4 tednih se šestine njenih krtačic iztrgajo in izpadejo vsled tolikokratnega dela. Zdaj še-le začne delavka nositi med. Ona srka sladki nektar iz cvetic, ga požira v posebni želodec, v katerem se očisti in vode zgubi ter se od tod v piskrčke izpraznuje. Ta sladčica se človeški krvi, sploh naravi tako prilega, da se le z majhnimi ostanki takoj v kri spremeni, to se pravi, da kaj redilno in dobrodelno vpliva. Čebelica-nabiralka medu je pa tudi dosegla najvišjo stopnjo svoje delavske moči in je kot taka na cilju svojega življenja. Izračunilo se je, da pri dobri paši čebela le starost 6—8 tednov doseže in da je na ta način čez dva meseca v panju popolnoma drugo ljudstvo.

Umevno je pa, da čebela delj živi, ako nima dela, namreč paše. Ako se pa v naravi med takorekoč cedi, ko cvete sadno drevje ali ajda, takrat leti pa tudi vse ponj, kar leze ino gre in kar se doma neobhodno ne rabi. Čebela, nabiraje med, tudi prahu saboj vzame, če ravno nanj naleti ter ga lahko naloži, pa tudi obratno. Nje marljivost je tako velika, da se ne ustraši nobenega truda, kadar je treba hrano spravljeti domu. Pa tudi v lenobo lahko čebela zajde. To se zgodi, kadar je doma vsega obilo ter se ne da nič več shraniti. V takem slučaju je jemajoča roka čebelarjeva prava dobrota za ljudstvo, ker ga vspodbuja k rednem delu in k izvrševanju dane mu naloge.

„Unitis viribus“ z združenimi močmi delajo čebele. Ena sama je majhna, slabotna stvarica, v celoti je pa velikan-ljudstvo, katero lahko ogromno zalogo skupaj nanosi. Sama je boječa, mirna, a v ljudstvu je korajžna, zvesta; ona ne beži, ampak pogumno se bori s svojimi sovražniki. Ona se pa tudi lahko brani s svojim želom; vsak bodisi slab ali močan, star ali mlad, boji se njenega strupa. Res je, da boli in če se želo koj ne odstrani, je tudi oteklina precejšna. Človeška kri se sčasoma navadi tega strupa, vendar ni vsak človek iste natore. Eden 30 krat piknen, ne oteka več, drugi oteka še pa pri 50. do 80. piku. Ob bujni paši postavi se pred čebelnjak, koj ti bodo pokazale pot! Isto se ti prigodi, če ropotaje in razbijaje odpiráš panj. Vajeni čebelar, kateri z mirnostjo svoja dela opravlja, ne čuti mnogo tega strupa ter tudi ne porajta za en pik več ali manj.

Čebela pa mora navadno s pikom življenje dati. Zgubila je žalec, ki ni samo za brambo, ampak tudi nositelj važne življenske snovi — mravljijske kisline. To potrebuje nje organizem, s to spreminja v želodcu nektar v pravcati med. Tudi v piskrčke jo medu primeša, da se ne skvari in obdrži svoj aroma. Žalec je tvornica, kjer se mravljijska kislina razvija, je orodje,

s katerim se ta kislina v med vodi. To je njegova naravna smer. Čebelica nikakor ne piči iz hudomušnosti, ampak le v sili. Imaš pa včasih tudi ljudstvo katero pika in pika. To nagnjenje je podedovalo od matice. Tako ljudstvo, oziroma matico odstrani v jeseni ter gledaj pri vzimovanju tudi na pohlevnost svojih ljudstev. Tudi leto ni zmiraj enako. Letos sem roje zmetaval in stresaval, a ne ena me ni piknila. To dejstvo potrjujejo mi tudi sosedni čebelarji.

Občudovanja vreden je pa tudi ta komunizem, ki vlada v panju. Vse je ene in eno je vseh. Vse se trudijo in nanašajo, potem pa vse v miru uživajo. Tu ne najdeš ne sovraštva, ne zavisti. Po zimi se bratovsko dele; skupno zavživajo, skupno gladujejo, skupno pocepajo. Združene so kakor v življenju, tako v smrti.

Ti čebelar pa, ki pustiš tvoja ljudstva glad trpeti, vedi, da nisi vreden sladke žetve. Potrudi se čebelam o pravem času vzeti in zopet o pravem času dati, kajti: „Brez truda ni kruha.“

Shranjevanje satovja.

(Spisal Jan. Jurančič).

Za vspešno čebelorejo, oz. za popolno izkoriščanje čebelne paše je neobhodno potrebna zadostna zaloga satovja. Začetniku seveda je to težko doseči; on misli v prvi vrsti na to, da število ljudstev pomnožuje, da svoje namenjeno število panjev doseže, ne more tedaj računati na poseben dobiček iz medu, še manj pa na pridelovanje zadostne množine satovja. Marsikateremu novincu se godi, kakor se je meni, da sem bil včasih zadovoljen, če sem imel le toliko lepega satovja, kolikor so ga čebele v zimi potrebovale. S časom se pa to že zboljša; ko se enkrat pomnoži število panjev, se začne potem tudi množiti zaloga satovja.

Ko imamo že enkrat nekaj satovja „naprej“, toraj več, nego ga čebele v zimi rabijo — kako se pa to shrani? Mi vemo, da se satovje ne sme pustiti nikjer dolgo ležati, ali drugače na prostem, ker ga sicer „voščeni molj“, kakor ga navadno čebelarji imenujejo, t. j. ličinka ali črv od voščene vešče, v kratkem času razgrize in vniči. Celo v panje se sili ta vešča ter naleže ondaj jaje, iz kojih izležene, črvom podobne ličinke, potem v slabeje obljudenih panjih razjedajo satovje; celo v zalego se prerijejo, kjer čebele ne morejo več do njih, dokler mlade čebele ne izlezejo. Takove mlade čebele, kolikor jih sploh pred izlezenjem ne pomrje, imajo razgrizene in zapredene perutnice, toraj jih stareje pomečejo iz panja, ker so za vsako službo nesposobne.

Že s skrbnim shranjevanjem satovja in vsakovrstnih satnih koščkov, kateri so namenjeni za prekuhanje v vosek, preprečimo zdatno, da se voščena vešča, eden največjih škodljivcev čebelnih, tako močno ne razmnožuje.

V zimskem in bolj v hladnih letnih časih, t. j. od oktobra do maja, ni tako težko satovje shranjevati in pred molji varovati, tem težavneje je pa v poletnem času. V tem času morajo se satne shrambe najmanj vsake tri

tedne zažvepljati. V ta namen zažge se za vsakih 100 satov 2—3 *cm* dolg kos onega žvepla, ki se rabi za žvepljanje vinskih sodov. Na dnu shrambe naj se pusti za kake tri sate praznega prostora, da ne pride goreče žveplo preblizo satov ali preblizo stene, ker bi se sicer sati topili ali bi se ogenj zanetil. Iz enakega vzroka se položi žveplo, predno se zažge, na majhen ploščevinast podstavek, kateri naj ima rob navzgor vpognjen, sicer teče goreče žveplo tje po shrambi; če nimamo drugega pri roki, je za podstavek dober tudi kos črepinje od kake strte lončene posode.

Za shranjevanje satovja je najboljša za to posebna omara, katera je lahko večja ali manjša, kakor se za večje ali manjše čebelno stališče potrebuje. Za vsako čebelno ljudstvo smemo računati 15 satov v shrambi; kdor misli imeti n. pr. 20 panjev čebel, bode toraj potreboval omaro za kakih 300 satov. Takova omara bila bi približno tako velika, kakor so navadne omare za obleko. Večje omare nego za 400 satov se ne priporočajo, ker so prevelike; kdor rabi več prostora, stori bolje, da ima dve ali več omar. Neobhodno potrebno je, da je omara za satovje natančno narejena, da se dobro zapre, da je iz dobrega, da-si mehkega in bolj tenkega lesa, da ne razpoka ter ne postanejo sčasom vsakovrstne špranje, kjer lahko večje vanjo pridejo in tudi žvepljeni soparji takoj izpuhtijo. Iz ravno tega vzroka naj bodo tudi srednji deli vrat in zadnja stena globoko v zareze vdelana, da se lahko raztezajo in krčijo, ne da nastanejo špranje. Znotranja oprava obstoji iz štirivoglatih ločk, katere so sestavljene v obliki lestvic, na kojih srednje dele so pribite tanjše ločke, da se na nje obeša satovje. Vsa notranja oprava naj bode natančno sestavljena, da sati doli ne padajo in da se dajo lahko, brez ovir in težav obesiti in izvzeti. Ako si mislimo več takih panjev, ki se zadej odpirajo, tik vkup in še drug vrh drugega postavljenih, lahko si predstavljamo tako satno omaro.

Ono satovje, ki ga mislimo porabiti takoj spomladi, se shranjujejo dobro tudi v praznih panjih, kateri pa naj bodo povsod dobro zaprti. Popolnoma mlado, toraj celo belo satovje, v katerem še ni bilo nikdar zalege, se da povsod na prostem shraniti, ker takega molj ne zajeda. Vosek sam na sebi namreč ne daje molju nikakega živeža, temveč on živi le o levnih kožicah, koje ostanejo v celicah, kadar mlade čebele izlezejo. Zatoraj poškoduje molj le tako satovje, v katerem so se že čebele valile, in pa tudi tako, v kojem je cvetni prah, če tudi bi bilo celo mlado; kajti tudi cvetni prah mu služi v živež.

Na takih prostorih, kjer je močen prepil, n. pr. na kakem zračnem podstrešju, se satovje tudi dobro ohrani, ako je prosto, vsaj po en prst narazen sat od sata obešen; voščena vešča namreč ne prenaša prepilja.

Kot prav dobra shramba za satovje služijo v potrebi žitne vreče; seveda morajo biti cele. Satovje se najprej v kakem praznem panju zažveplja, da moljeva zalega pogine, po tem se pa en sat na drugega v vrečo zloži. Ko je polno, se zveže ter položi na kak suh zračen kraj.

Pri nas je nek skušen čebelar celo prišel na pametno misel, da je mnogo satovja v vinske sode „zavečil“ ter do uporabe prav dobro ohranil;

samo pozabil je pri vehi vložiti kako desko ali skledico; ko je potem zažgal žveplo skozi veho, so padale goreče kaplje v sod in potem je dobil mnogo satov predrtih — iz soda.

Čebelarstvo na letošnjem občnem zboru kranjske c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Kakor znano, imajo kmetijske podružnice, pa tudi posamezni člani kmetijske družbe, pravico, v kmetijskih zadevah staviti nasvete, predloge, želje in prošnje glavnemu družbenemu odboru, vsled česar spozna kmetijska družba razne potrebe svojih udov. Taki predlogi obravnajo in pretresujejo se vsestransko na občnem zboru in ako se spoznajo za koristne in izpeljive, sprejme jih glavni odbor, ki deluje potem po vseh svojih močeh na to, da se spolnijo želje podružnicam, oziroma udom.

Na letošnjem občnem zboru kmetijske družbe staval je naš ud gospod Ivo Radelj, čebelar in posestnik v Gor. Ponikvah pri Trebnjem, samostalen predlog, naj bi kmetijska družba delovala na to, da se pri nas vpeljuje namesto običajne sive ajde le črna ajda, ki je za čebele mnogo ugodnejša. Na ta način bi se ustreglo tudi čebelarjem in bi se zelo zelo povzdignila ta važna panoga našega kmetijstva. Gospod ravnatelj Pirc je pripomnil, da je vprašanje glede ajde jako zanimivo. Družba je poskušala razna semena ajde; ruska ajda ni za naše podnebje, tudi japonska ajda se ni obnesla in dosejajni poskusi so pokazali, da daje siva ajda več pridelka, kakor pa črna. Če bi družba ne imela sive ajde, priskrbovali bi jo pa trgovci. Gospod Radelj je ponovno naglašal, da so se strokovnjaki o črni ajdi povoljno izjavili; naj bi toraj kmetijska družba vsaj poleg sive ajde svojim udom priskrbovala tudi črno ajdo. Ko je gospod ravnatelj Pirc izjavil, da se tej želji lahko ustreže in da bo družba poskuse z raznimi semeni ajde nadaljevala, je občni zbor sprejel nasvet gospoda Radlja. (Posnetek iz „Kmetovalca“.)

Že na občnem zboru kmetijske družbe je zagovarjal naš ud gospod Likozar v Preserju, črno ajdo, vendar naj bo tudi v našem listu povedano nekaj resničnih dejstev v prilog črni ajdi in contra sivi ajdi. Ne vem sicer, kdaj ravno je bila vpeljana v naše kraje siva ajda, vendar vem, da so se pred 15 leti, ko sem prišel iz učiteljišča, kmetovalci zelo zanimali za njo. Zanimal sem se zanjo tudi jaz, vsaj sem bil že zdavnej prej čebelar, oziroma čebelarček, pa prej nisem imel prilike opazovati razne ajde, ker nisem prišel dalje kot iz Šiške do sv. Roka v Dravlje in ker mlad človek tudi z odprtim očmi še malo vidi. Zatoraj se prav nič ne spomnim, je bilo pred 15 leti na ljubljanskem polju že kaj „nove“ ajde ali ne, le na to se spominjam še prav dobro, kako je o Velikem Šmarnu, ko sem hodil na žeganje v Dravlje, ajda preprijetno dišala in kako so jo čebele — tudi moje — obirale, da je vse mrgolelo. Iz tega sklepam, da sive ajde takrat tam še ni bilo, ali pa prav malo, ker siva ajda v začetku ni medila in, kar je naravno, tudi ne dišala.

Prva služba mi je bila v hribih tam nekje na štajerski meji, tostran Črnega grabna in tam sem spoznaval prvič sivo ajdo, ki je bila za polovico večja kot domača in se je marsikdo pohvalil, da daje tudi polovico več zrnja — sploh pela se ji je taka glorijska, da je v onih štirih letih, kar sem tam služil, domačo popolnoma izpodrinila. Pripelje me nekoč pot do imenitnega čebelarja v dve uri oddaljene Peče, gospoda Preše, ki je ravno prodal svoj veliki čebeljak z 99 panji vred. Rekel je, da je večina čebelarjev v tisti dolini popustilo čebelorejo, kar je povzročila siva ajda. Potem sem služboval v sredi Gorenjskega, pozneje na Vačah nad Litijo in v obeh krajih so imeli vsaj še polovico sive ajde, vendar so se poprijemali zopet črne ajde, ker se je siva že prevrgla, je degenerirala. Kot čebelar sem z veseljem vlekel na uho, ko so mi tožili: da siva ajda nič več ne porata, da še toliko ne daje kot črna, pa ko bi bilo vsaj zrno kaj prida, da pa ni, ker je moka kar zelena, da se gospodinje vedno kregajo nad peko, da je kruh kar kisel itd. Hvala Bogu, sem dejal, da so le tudi gospodinje prizadete, kmalu bo bolje, kajti da bi se skušeni gospodinji očitale, da ne zna ajdovih žgancev skuhati in ne kruha speči, to bi jo zadelo v srce! Pa kuha in peka nista bili vzrok, le resnica, da moka iz sive ajde, ni dobra in ni, kar trdijo tudi mlinarji. Za nas čebelarje je to čisto prav, da se je siva ajda naveličala naše zemlje, ter da je moka iz nje zelo slaba, bo vsaj zopet stara naša ajda prišla splošno v kredit, kakor ga je imela že — stoletja.

Če pa bo slavna c. kr. kmetijska družba hotela vpeljati kako drugo vrsto ajde, naj skuša dobiti tako, da bo ne le glede množine in kakovosti pridelka dokaj boljša od preskušene stare črne, ampak da bo tudi medena, kajti dobro je dobro, a boljše je boljše in nikakor bi ne bilo prav, ko bi se zavoljo neznatnega večjega ajdovega pridelka, vničila naša čebeloreja — ki je skoraj izključno odvisna od ajde — ki pa nese deželi tudi na sto tisoče dobička in ki kmetijstvu še po drugi poti, namreč pri oprашenju raznih cvetočih kmetijskih rastlin koristi za tisoče in tisoče. Ako se do zdaj razne tuje ajde pri nas niso dobro obnesle, naj bi se poskusilo morebiti z ono s spodnjeavstrijskega „Steinfelda“ ali z Moravskega polja, kjer sejejo tudi dvoje vrst ajde, ki obe močno medita. Če pa le ni najti za naše kraje primerne, to je v vsakem oziru boljše ajde, kot je dosedajna črna, ostane naj pri starem.

Nekaj še naj pripomnim. Parkrat sem šel daleč po polju tu okoli Kranja, pogledat, kako kaže ajda, ki je skoraj sama črna in niti na vsaki deseti njivi ni sive. Res lepa je, a od daleč se pozna ona, ki je bila po navodilu „Kmetovalca“ gnojena z umetnimi gnojili. Da se to gnojenje splošno vpelje, oživela bo naša ajda tako, da bo najbrže vsaki drugi kos. Gnojiti je treba le prav malo in je gnojenje zelo ceno. In da bi se še seme zamejvalo iz kraja v kraj, bi bili vspehi gotovo taki, da bi lahko pogrešali vsako „novo“ vrsto ajde.

Fr. Rojina.

Dopisi.

Iz Zg. Kašlja. — Z jadikovanjem napolnil sem svoj zadnji dopis, ker je deževno vreme poskušalo pokaziti nam vse veselje. Hvala Bogu, obernilo se je na bolje; druga polovica maja bila je jako ugodna. Smreka dala je čebelam mnogo paše, tako da smo dobili sicer pozne, a močne roje, kateri so se čudno hitro množili in konečno nas obdarovali z vnuki. Jaz prejel sem prvega devičnika 22. junija iz prvega roja, ki je izletel dne 12. maja. Še bolj me je pa iznenadil devičnik iz drujca, kateri je rojil dne 21. maja ter mi dal 26. julija močnega, 1 kg 80 dkg težkega devičnika. Tako sem dobil iz nevelikega kranjskega panju, ki sem ga kupil spomladi od soseda čebelarja za 8 K, do sedaj šest rojev. Sedaj poje drujec, ki mi je dal devičnika; poskusil ga pa bodem preprečiti.

Ako nam da Bog in sv. Ambrož tudi lepo ajdovo cvetje dobro k roki, imeli bodemo letos dobro čebelarstvo letino. Mercina.

Iz Želimelj koncem julija. — S pravim zanimanjem preberamo čebelarji poročila, kako so v raznih krajih naše domovine letos medonosne muhice — rojile. Naj sporočim cenjenim tovarišem isto tudi jaz iz svojega okoliša. Splošno se toži, da je letos malo rojev. Nasprotno se moram jaz ž njimi pohvaliti. Seveda bi si želel, da mi je vsak mesec dni preje izfrčal. Od šestih plemenjakov jih je rojilo pet, ki so mi dali skupno 12 rojev. Nekaj posebnega je, da mi je dal prvi roj z dne 2. junija dva unuka. Prvi tehta 2·25 kg, drugi nad 1 kg. Seveda tega poslednjega nisem bil vesel in bi mi bil bolj ustregel, da mi ni napravil tega — presenečenja. Tako so se mi toraj namnožili iz šestih panjev na — dvajset! Roj z dne 2. junija sem bil dejal v Dzierzonov panj katerega sem bil z vsem potrebnim „mübelnom“ opremil, zato se mi je tako hvaležnega izkazal. — Janezu Mavcu je dalo 15 plemenjakov 20 rojev; Andreju Glinšekcu devet starcev 14 rojev. Pripomniti moram, da so imele naše čbelice aprila meseca prav dobro pašo na resi v pijavškem hribu. In mesec april je bil letos prav galanten. Iz tega se zopet vidi, da če je podlaga dobra, čbelica aprila meseca sita, potem so obilni roji. Drugače je tam, kjer ni bilo paše na resi. Gospod Vinko Ogorelec na Škofjici je imel do srede julija od 10 plemenjakov le dva roja; čg. Jos. Knific v Tomišlju od 14 plemenjakov dva (!) roja itd.

A. Lesjak, župnik.

Raznoterosti.

Novo ločilo pri stiskanju umetnih medsten. (?) Za namakanje stiskalnice pri napravljanju umetnega satovja se je rabila do zdaj navadno zmes iz špirita, medu in vode, vendar špirit ni neobhodno potreben, ker z medom oslajena voda tudi popolnoma zadostuje, da se vosek ne prijema stiskalnice, zlasti če se ne skopari preveč z medom. Našli pa so se čebelarji, katerim se je zdelo škoda žlico medu porabiti za tako namakanje in poskušali so različna sredstva kot nadomestilo. Ker se jim razne maščobe niso obnesle, potrdili so močno milnico (žajfnico) za najcenejše ločilo; samo treba je umetno satovje

potem dobro oprati in izmiti, ker je sicer prepolzko in rado splesni, če se takoj ne uporabi. Gotovo pa se iznajditelj ni menil tudi za to, da mora biti čebelam, ki ljubijo snago nad vse, tako smrdljiva, stara milnica skrajno zoperna, a ker si ne morejo pomagati, morajo naposled sprejeti tudi tako namazano satje. Poskušal pa je v zadnjem času nek nemški čebelar kislo mleko kot ločilo pri vlivanju in ker se vosek res ni prijemal, se je kislo mleko takoj po čebelarskih listih razupilo kot najbolje in najnovejše sredstvo za namakanje stiskalnic. Da pa bolj vleče ta najnovejša iznajdba, se navaja, da se z enim litrom posnetega mleka vlije lahko kar 200 medsten, potem se pa še pove povrhu cena enega litra posnetega kislega mleka. Ker pa je tako vlito satovje še veliko bolj za plesnobo sprejemljivo, da nima naposled niti duha po vosku, ampak po izpridenem siru, zato se mora še mnogo bolj izprati, kot z milnico prešano. Vlivanje ali stiskanje umetnih sten že itak ni nikako prijetno delo in ni malo utrudljivo, posebno če se dela z veliko stiskalnico za Gerstungovo mero in če se ima veliko voska podelati, potem pa, ko bi imel reči: hvala Bogu, končano je, bi moral še-le izpirati lug ali kislo mleko raz satovje. Hvala lepa, bo dejal vsak pameten in ne preskop čebelar ter bo djal med vodo za namakanje stiskalnice raje par žlic medu, katerega bodo pozneje čebele itak do zadnje trohice polizale in se s tem večjim veseljem lotile raztezovanja celic. Medene stene pa tudi lahko dalj časa hranim, ker je med antiseptičen in ne plesni. Torej naj gre ta najnovejša iznajdba o uporabi kislega mleka — meni nič, tebi nič, — mimo nas!

Praznega satovja ne varuj samo pred večšami, miši in plesnobo, ampak tudi pred zaprašanjem. Treba ga je toraj hraniti na suhem, pa zaprtem prostoru, kjer obdrži potem tudi svoj značilni duh po pravem vosku. Kakor že večkrat omenjeno, treba je zaboj, skrinjo ali omaro, kjer imamo satovje shranjeno, v poletnem času vsaj na tri tedne dobro zažvepljati — v juniju in juliju celo na 14 dni — da se ne zaredi črv v njem. Žveplo ugonobi pa tudi plesnobo.

Smrekov in jelov med ni dober za prezimovanje. To je že davno znana stvar, vendar se je ta resnica pretečeno zimo v nekem kraju na Ruskem na žalosten način zopet potrdila. Skozi vse leto ni bilo druge dobre paše, kot smrekove, in med, katerega so imele čebele v gnezdu, ni bil prav nič z drugim namešan, ampak čist smrekov. Jednemu čebelarju je poginilo od 32 plemenjakov 31, drugemu pa izmed 355 nič manj kot 335! — Tudi na Kranjskem se pridela v več krajih mnogo smrekovega, oziroma jelovega medu, zlasti na Notranjskem, vendar nabere čebele tudi družega medu toliko, da ne prezime na zgolj smrekovem, ki je sam pretrd, tako nekako, kot nekoliko razgreta kolofonija. V krajih, kjer je mnogo smrekove paše, ne morejo čebelarji svojih čebel nikdar pretoplo zapažiti, drugače se pokaže tam raje čebelna driska kot drugje, in tudi se v prvi spomladi čebelno ljudstvo ne množi tako hitro, kot tam, kjer je ozimljeno na ajdovem ali kakem drugem medu, dokler ne da spomladansko cvetje dovolj hrane za zalego. Pa da bi nam le takega jelovega medu ne manjkalo! Za jed in vsako drugo uporabo je prav dober, čebelar pa si pomaga s tem, do odzame jeseni čebelam nekoliko več jelovega

medu ter ga nadomesti z drugim, če ga ima, če ga pa nima, je za prezimovanje izboren tudi sladkor, katerega bodo čebele, kakor tudi vsak boljši med, znosile po nagonu vedno v središče gnezda.

Nove panje ali tudi take, v katerih čebele nikakor nočejo ostati, pokadi dobro z voskom! Ta duh čebelam menda posebno ugaja, ker iz tako parfimiranega panja baje nikdar ne uidejo.

Okusna pijača za bolnike, ki so bolni v vratu ali v prsih, ali če imajo influenco ali mrzlico. se napravi iz limoninega soka, par žlic medu in pol litra vode. Pa tudi zdravega človeka pokrepča, posebno v poletni vročini.

Čebelarstvo v Srbiji s sedežem v Belemgradu, pod pokroviteljstvom kraljice Drage, se imenitno razvija. Šteje res samo še-le 264 udov, vendar ima že svoj društveni dom in društveni čebelnjak, v katerem imajo različne sisteme panjev za poskušnjo. Leta 1901 napravilo je društvo čebelarstvo razstavo, katere se je udeležilo 66 čebelarjev. Z razstavo je bilo združeno zborovanje čebelarjev, katerega se je udeležilo nad 100 čebelarjev. Predsednik je imel predavanje o povzdigi srbske čebeloreje in nasvetoval: 1.) Ustanovitev čebelarske šole, v kateri naj bi se učenci vsaj šest mesecev teoretično in praktično poučevali v čebeloreji. (Ta šola ustanovi se že letošnje leto). 2. Nastavijo naj se učitelji čebeloreje, ki bodo tudi po deželi učili ljudstvo naprednega čebelarstva. 3. Čebelarstvo naj se poučuje tudi v teologijah in učiteljskih. 4. Pri šolah, kloštrih in farovžih naj se napravijo uzorni čebelnjaki. 5. Društvo naj deluje na dosego čebelarske postave. 6. V posameznih okrajih naj se ustanove čebelarske podružnice. — Društvo je dobilo nad 17.000 dinarov podpore, t. j. skoraj 16.000 kron našega denarja. Pomislite, ljudje božji, šestnajst tisoč kron! (Pri nas??)

Oprašenje matic je prinesel angleški čebelarski list „Bee-Kooper“, katerega izdaja I. M. Gillies v Dublinu; v njem piše čebelar H. R. Newsome, službujoč na visoki šoli za kmetijstvo v Ontario takole: „Vzel sem veliko steklenico, katero sem postavil z vratom navzdol. Vanjo sem izpustil dve matici. Ko sta začeli frčati in iskati, kako bi ušli iz steklenice, pridejal sem v steklenico kakih 12 trotov. Trotje so takoj brenčali za njima in jih oprášili. Pravitako sem poskušal še z osmimi maticami, od katerih se jih je sedem oprášilo, osma pa je bila že oprášena, ko sem jo dejal v steklenico. Umevno je, da zahteva ta poskus nekaj potrpežljivosti. Ko trotje matico ugledajo, se morajo stresti k nji na dno posode, tako so prisiljeni vzleteti, in ko se troti dotaknejo s perutnicami matic, se izvrši oprašenje gotovo.“

Znano je, da se izvrši oprašenje v zraku. Od trotov spremljana matica vzleti na ženitovanje, navadno med enajsto in tretjo uro, ob jasnem nebu pri 15°—20° C zračne toplote. Zgoraj navedeni način oprašenja je za nas Evropejce nov, ker pa razen velike steklenice s primerno širokim vratom ni treba nobene druge priprave, in ker je ob času rojev neoprašenih matic povsod dosti, trotov pa še preveč, smemo upati, da bo marsikateri naših čebelarjev posnemal Amerikanca, o uspehih pa poročal našemu listu. Če se stvar tudi pri nas obnese, potem postane rojenje dosti manj odvisno od vremena, kakor je bilo do sedaj, zlasti letošnjo pomlad. Lampè.

Pazite na shranjeno satovje! Imel sem lansko leto dokaj lepega praznega satovja. Iz raznih panjev sem je dejal lepo lego za lego skupno v prazen panj, panj pokril z desko ter vse skupaj v sobi pod postelj porinil. Ko je bilo treba letos napraviti začetne satke, izvlečem panj izpod postelje. Ali kako se začudim, ko ne morem pokrova z lahka odvdigniti kakor poprej, bil je kakor priliman. Ko ga odtrgam, je po pokrovu in satovju sama pajčevina, pod njo pa čudno gomezenje. Bil sem takoj na jasnem. O ti preklicana veša, kaj mi je napravila! Brrr, koliko črvov! Še malo časa in panj bi bil sam prilezel izpod postelje. Moral sem vse uničiti ter v gnoj zakopati!

A. L.

Naznanilo.

Kdor namerava od 30. avgusta do 4. septembra udeležiti se zborovanja avstrijskih, ogerskih in nemških čebelarjev in čebelarske razstave v Temešvaru, naj se zglati za legitimacijo za znižano ceno vožnje po ogerskih železnicah pravočasno z natančnim naslovom pri baronu Bela Ambroczy-ju v Temes-Gyarmatha. — Program, katerega je „Čebelar“ že objavil, ostane z malimi izjemami nespremenjen.

Listnica uredništva.

Gosp. Val. P. v D. (Štajersko): Na Vaša obširna vprašanja odgovorimo v kratkem pismeno. — Gosp. J. Ž. v V. (Štajersko): Smo popolnoma Vašega mnenja glede trotojskih matic. Dopis gospoda J. A. pride v prihodnji številki na vrsto. — Gosp. T. K. na S. (Štajersko): Nazaj grede morebi, sicer pa v Temešvaru kaj več ustmeno. — Gosp. F. A. v V. P.: Prosimo pogledjte nekoliko v lanski letnik, tam najdete vse potrebno. Za drugo Vam bo ustregel g. blagajnik »Čebelarja«. — Gosp. F. W. v D.: Zdaj v kratkem Vam bo postregel lahko g. Žnideršič z dobro matico in tako bode te prišli do kranjskega plemena. — Gosp. T. M. v P.: Da Vi ste tisti, toraj prosimo uljudno kaj za list. — Gosp. F. R. v N.: Radi bi vedeli kako je bil urednik bolan? I no, mati in oče sta mu umrla v par tednih in zato je bil bolan — kar je naravno — na duši, potem se je prehladil in bil je bolan še na telesu, da niti v šolo ni mogel. Kaj takega se more primeriti marsikomu, samo res je to, da mora nekateri še-le preboleti take hude udarce, predno more zopet reči: sursum corda!

Pozor čebelarji! Čebelarska tvrdka Bile & Žnideršič v Ilirski Bistrici naznanja, da se je ista razdružila. Zatorej se prosi odslej, vsa naročila na čebelarske potrebščine izročevati tvrdki: Ivan Bile, trgovec v Ilirski Bistrici, kateri pošilja na zahtevanje zastoj in franko ilustrovane cenike vseh potrebščin naprednega čebelarstva. — Naročila na med in čebele naj se blagovolijo naslovljati na tvrdko Anton Žnideršič, industrijalec v Ilirski Bistrici.

Udnina (1 gld.) in reklamacije naj se pošiljajo gospodu I. N. Babnik-u v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega čebelarja“ Francišku Rojini, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.

Odgovorni urednik Mihael Rožanec. — Lastnik »Slovensko čebelarsko društvo«. Tisk Blasnika naslednikov v Ljubljani.